

Мурсамітова І.А., Гарбузюк Т.В. Національно-патріотичне виховання як засіб формування соціальних та життєвих компетентностей студентської молоді. *Вісник Луганського національного університету імені Тараса Шевченка (педагогічні науки)*: зб. наук. праць. Старобільськ, 2016. № 6. С.252–259.

БЕЗБАР'ЄРНЕ СЕРЕДОВИЩЕ НА ОБ'ЄКТАХ ЖИВОЇ ПРИРОДИ (ДОСВІД ТА ПОДАЛЬШІ НАМІРИ НА ЙОГО РОЗВИТОК)

BARRIER-FREE ENVIRONMENT ON WILDLIFE OBJECTS (EXPERIENCE AND FURTHER INTENTIONS FOR ITS DEVELOPMENT)

Матяшук Раїса Костянтинівна

Завідувач відділом дендрології та паркознавства кандидат біологічних наук,
старший науковий співробітник, Державна установа «Інститут еволюційної екології
НАН України», raisakiev2015@gmail.com

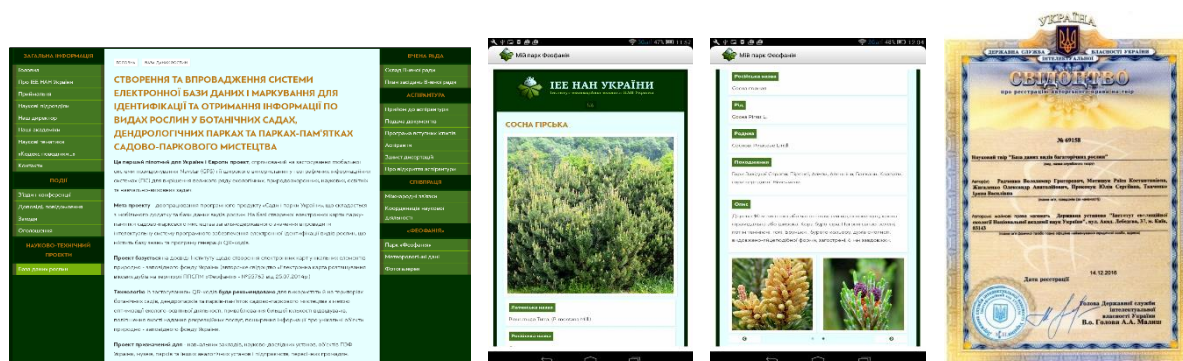
Войтюк Юрій Олександрович

кандидат біологічних наук, доцент кафедри офтальмопедагогіки та
офтальмопсихології факультету спеціальної та інклюзивної освіти, Національний
педагогічний університет імені М.П. Драгоманова, yuriy_voytyuk@ukr.net

У цивілізованому світі практика ботанічних садів та куточків живої природи для людей з інвалідністю (з хворобами опорно-рухового апарату, зору та ін.) в міських парках поширена давно – від найпершого аптекарського саду в Італії (в м. Падуї) заснованого в 1545 р. Спеціальні маршрути і куточки для людей з порушенням зору тепер є в Угорщині (Будапешт), Румунії (м. Ясси), у Великобританії, Чехії, США, ПАР, на Бермудських островах та ін. Ця практика має не лише естетичне значення, забезпечує можливість «натурального навчання» і знайомства з елементами природи

рідного краю. Ще більш важливою є терапевтична функція природи, значимість якої стала стрімко зростати в епоху посиленого техногенного стресу, набула додаткової цінності в новій реальності, в яку потрапило людство через коронавірусну пандемію, а надалі ставатиме ще більш цінною для повоєнної соціальної і соціально-психологічної реабілітації людей.

Сучасну столицю України прикрашають понад 500 паркових зон, скверів та ботанічних садів. Практику створення тактильних локацій за зразками спеціалізованих або «паравізуальних» садів раніше в Україні відтворювали елементи аптекарських садів при монастирях. Оскільки понад 300 річна історія урочища Феофанія (зараз це парк-пам'ятка садово-паркового мистецтва загальнодержавного значення «Феофанія») тісно пов'язана зі сторінками древніх монастирів Києва, то створення на цій території безбар'єрного середовища з використанням сучасних технічних можливостей та інновацій збагачує традиції доступу до природної та культурної спадщини для маломобільних групи населення. На прикладі ППСМ «Феофанія» реалізовано пілотний для України інноваційний проєкт, який дозволяє за допомогою QR-кодів і сучасних засобів мобільного зв'язку отримати інформацію про понад 100 видів рослин, які зустрічаються на території цього об'єкту природно-заповідного фонду України. Тим самим відвідувачам з маломобільних груп населення (особливо дітям) розширюються можливості у пізнанні, вивченні, дослідженні природної спадщини краю, збагачується потенціал інклюзивного навчання з використанням елементів живої природи. Також стає легше зробити оточуюче різноманіття природи невід'ємною частиною повноцінного життя, відпочинку та особистого розвитку людей з інвалідністю (рис. 1).

Jean Monnet Chair SCAES - 620635-EPP-1-2020-1-UA-EPPJMO-CHAIR
 Jean Monnet Project EVDISD 620545-EPP-1-2020-1-UA-EPPJMO-PROJECT

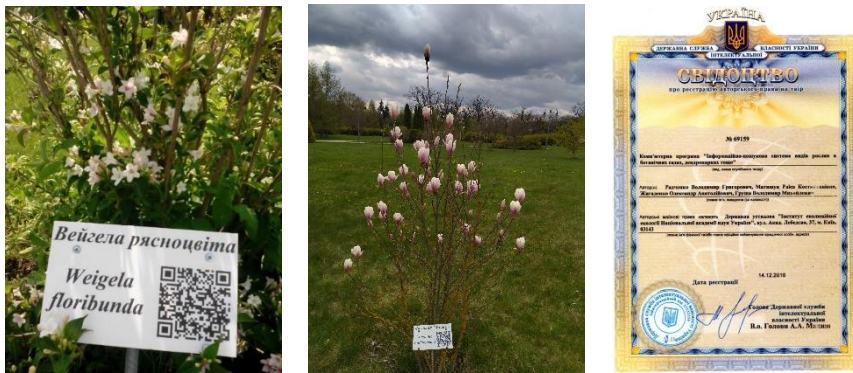

Рисунок 1. Досвід щодо забезпечення безбар'єрного доступу до об'єктів живої природи на прикладі ППСПМ «Феофанія»

У продовження досвіду створення безбар'єрності у забезпеченні повноти сприйняття природи через слухові та тактильні рішення, зроблена спроба відтворення в сучасному дизайні цієї території паравізуальних мінісадів з використанням, зокрема, лікарських та пряно-ароматичних рослин. Локації «тактильного саду» розташовані в зручному доступі для відвідувачів на інвалідних візках, рослини розміщені на висоті легкого сприйняття на дотик для людей з порушеннями зору.

Враховуючи зростаючу актуальність проблем маломобільних груп людей, авторами здійснюється пошук можливостей для максимального використання сучасних технічних можливостей та інновацій для забезпечення цим категоріям рівноцінних можливості для доступу до об'єктів живої природи. Незалежно від функціональних порушень чи комунікативних можливостей люди з інвалідністю мають отримувати всю повноту цієї інформації в різних форматах, зокрема з використанням шрифту Брайля і аудіодискрипції та ін. Створення інклюзивного

середовища на прикладі сучасного об'єкту природно-заповідного фонду України сприятиме активізації просвітницької діяльності, підвищенню якості навчання з біологічних дисциплін, зокрема. Безперешкодний доступ до природи з інтегруванням фізичної, інформаційної та освітньої і соціальної безбар'єрності забезпечить рівні можливості для цих груп населення в отриманні знань, особистих навичок у спілкуванні з природою, задоволенні естетичних потреб, розвитку комунікацій з оточуючим середовищем, а також реалізує терапевтичну значимість природи для соціальної і соціально-психологічної реабілітації людей з інвалідністю.

КУЛЬТУРНА ІДЕНТИФІКАЦІЯ УКРАЇНИ В ІНДУСТРІЇ ТУРИЗМУ

CULTURAL IDENTIFICATION OF UKRAINE IN THE TOURISM INDUSTRY

Стефанія Іванівна Мосіюк,

к.е.н., доцент
кафедри готельно – ресторанної справи та туризму НУБІП України
e-mail:4stefani2@gmail.com

Ідентичність народу це належність до нації чи країни , що охарактеризовується культурними традиціями , звичаями та мовою. Ідентичність держави це цілісність національних складових. Розвиток туризму в Україні базується на основних складових ідентифікації. Швидких оборотів в сфері туризму для іноземних споживачів набув креативний туризм.

Саме визначення «креативний туризм» появилось у вжитку не так давно.

Поняття креативний туризм в Україні це є симбіоз бажаного відпочинку, отримання нових вражень та занурення в середовище відмінне від звичного тощо.

Цей вид діяльність спирається на особисту креативність, майстерність і талант та має потенціал до розширення ресурсів і робочих місць шляхом